

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1755

av **Maria Abrahamsson (M)**

Ompröva den svenska narkotikapolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska narkotikapolitikens vision om ett narkotikafritt samhälle inte har uppfyllts och bör omprövas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Nästa år fyller svensk narkotikapolitik 30 år. Det var först 1988 som inte bara innehav utan också bruk av narkotika blev kriminaliserat. Fem år senare skärptes straffmaximum för det egna bruket till sex månaders fängelse. Därmed fick polisen befogenhet att drogtesta personer som kunde misstänkas vara narkotikapåverkade.

Tanken med straffskärpningen var förstås inte att stigmatisera eller kriminalisera människor som lider av en beroendesjukdom. Syftet var att sända tydliga signaler om att narkotika inte tolereras i det svenska samhället.

Enligt Socialstyrelsens dödsorsaksregister registrerades över 900 narkotikarelaterade dödsfall 2015. (Att jämföra med 260 döda i vägtrafiken samma år, enligt Trafikstyrelsens olycksstatistik.)

Mellan 2006 och 2015 ökade antalet narkotikarelaterade dödsfall med 60 procent. Särskilt i gruppen unga män steg dödsfallen. För att förebygga de narkotikarelaterade dödsfallen har Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten arbetat fram en åtgärdsplan som överlämnades till regeringen våren 2017. Här finns förslag om allt från utbildning av kriminalvårdspersonal i hjärt- och lungräddning till ökad tillgång på behandling/metadon, utbildning i hantering av överdoser, bättre tillgång till sprututbyte och tillhörande mottagningar.

Alla dessa goda föresatser till trots har visionen om det narkotikafria samhället stannat på papperet. Visionen är vacker, men har föga med verkligheten att göra.

Narkotikalangare står inte högt i kurs i min värld heller. Att berika sig på andras drogberoende är inget som staten ska se genom fingrarna med. Med detta sagt: Narkotikamissbruk är och ska betraktas som en sjukdom, och därför ska den som är fast i missbruket inte straffas vare sig för innehav eller för egen konsumtion.

Vi har i allmänhet inga problem att betrakta överkonsumtion av alkohol, läkemedel och spel, ja till och med av sex och kalorier, som sjukliga beteenden, på vilka samhället förväntas reagera med hjälpinsatser och inte med rättegång. Men personer som röker hasch eller injicerar narkotika hotas av fängelse. Det är inte försvarbart att värdera en viss typ av missbruk som en kriminell handling medan andra varianter privilegieras som ett sjukdomstillstånd.

I Sveriges riksdag råder alltjämt bred politisk enighet om visionen om ett narkotikafritt samhälle. Samtidigt tycks partierna inse att visionen saknar realism. I praktisk handling har de anpassat till verkligheten. Ett konkret exempel på det är lagändringen från den första mars i år som ger förbättrade möjligheter för sprutnarkomaner att under ordnade former i landstingens regi få byta orena sprutor och kanyler mot rena.

1990-talets dogmatiska motstånd mot sprututbyten har hamnat på politikens skräphög för utjänta idéer. Från höger till vänster är sprututbyte numera accepterat som ett effektivt, humant och anständigt redskap mot smittsamma sjukdomar. Tystnat har argumentet att sprututbyte för narkomaner är detsamma som att låta Systembolaget dela ut sprit till alkoholister.

Efter 30 år har den svenska narkotikapolitikens vision om ett narkotikafritt samhälle inte uppfyllts och bör därför omprövas.

Maria Abrahamsson (M)